

KOTKASTE

Tallinna Linna
Kesk- ja Noortekomitea

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

8. OKTOOBRI 1937

Nr. 8/9

Algava tegevusaasta puhul.

Noortemagister Kaarel Liping.

Noorte Kotkaste organisatsioonil on juba seljataga lühike minevik. On tegutsetud suure eesmärgi taotlemisel rida aastaid. Nüüd hakkab huvitama paljusid — esmajoones meid endid, vanemaid juhte, kes oleme püüdnud kogu aja suunata ja juhtida tegevust määratud kava piires —, kuivõrd töö on andnud tagajärgi. Kas on õigustatud küllaltki suured, jõulised, ajalised ja rahalised kulutused selle töö korraldamiseks? Kui suure protsendiga on tasutav juhtide töövaev ja ajakulu?

Seesugused küsimused pole praegu enam varajased. Mitte sellest seisukohast, et peaksime praegu juba noorkotkaliku kasvatusena küpsi mehi nägema ja otsustada võima ka selle järgi vastuse. Natuke vara selleks. Aga et mitte mõne aasta pärast seista üllatuse ees, kui need küsimused juba paratamatult kerkivad niisugusel kujul ja nõuavad vastust, selleks peame vahepeal samade lõppküsimuste perspektiivist oma töö arengut kontrollima ja hindama. On aeg teha veel korrekture töökorralduses, kui meie praeguse kava järgi töötamine ei taha soovitud tagajärgedeni küündida.

Suhtume aegsasti õiglase arvustusega oma töösse.

Veel teravamad arvustajad ja vaatlejad kui me ise seisavad meie kõrval kõike ironiseerivate kodanikena, kes peavad kasvatuslikke küsimusi oma väikesiks päevamuredeks. Just need, kellele sisuline töö ei seisa südame lähedal, kes vaid ühekordse pilgu ülelibistamisega mõnest katkendist ehmuvad üsna loomulikest varjudest, mis kõikjal tekivad, kus tegutsetakse, pöörates siis näo sellise ahastava miimikaga lastevanemate poole, et nüüd lasete oma lapsed hukka minna. Ometi on igapäevane tõde — kus rohkem valgust, seal tekivad tugevamad varjud. Kui veel olekski tegemist alati varjudega, vahest püütakse teha etteheiteid asja puuduliku vaatlemisega. „Kalle-Kusta“ laulust oli ju kibedaid pahandusi kuskil maanurgas — poisid vilistavad ühe sõna asemel, seal peab olema midagi väga rumalat. Ja ometi nii ilmsüütu laul, mis poistele kerge viisi ja lõbusa vile-vahepalaga üsna meeldiv. Analoogiline sõnavõtt üksikute momentide kõverpeegli ette seadmisega on „Tänapäevas“ nr. 9 „Kodaniku väikestes päevamures“.

See on üks näide küllaltki sageli esinevast ebateadlikust olukorrast tingitud suhtumisest meie töösse. Teadagi, et suetusused arvustavad märkused saavad olla vaid vildakad. Niisuguseid „ahastusi“ ei saa võtta aluseks vigade otsimisel, sest neil enestel pole alust. — Vabandatagu mind üldse peatumast niisuguse kõrvalküsimuse juures käesolevas artiklis.

Millises osas siis tekivad meil puudujäägid eesmärgini jõudmisel?

Eesmärk on kasvatada riiklikult mõtlemaid tublisid kodanikke. Selleks on noorte kotkaste põhimõtted ja tegevuskava kuni 14—15 aastani väga head, siis aga näeme — poisid suurel hulgal lahkuvad organisatsioonist. Ja ometi täiskasvanud ja kujunenud iseloomuga kodanikuni on 5—6 kõige määramat aastat ees. Meil ei jää üldse võimalusi noor-
kotkaid näha nende kasvatuslike põhimõtete järgi kujunenud kodanikena, välja arvatud üksikud. See lünk tuleb täita, muidu teeme tõesti tööd ainult laste mängutoas, tööd, mis variseb, enne kui ta suudab kividena.

Eespool kerkinud küsimused nõuavad mõne aasta pärast kindlakujulist vastust. Kui tahame seda kuskilt lugeda, siis peame pühendama erilist tähelepanu oma tegevuse jätkamiseks vanemaile poistele, nende huvidele vastava töökava loomisega ja rakendamisega, et võiksime pidevalt noori mõjutada nende iseloomu kujunemisel kuni täiseani. Siis võime saada selge vastuse, kui palju väärtusi kannab noor-
kotklus kasvatuslikul alal.

Teine erilist tähelepanu nõudev ala on juhtida väljaõppe teostamist. Talvine raskuspunkt langeb sel alal salgapealike (kotkaste) koolide korraldamisele. Peame kõik juhid teadlikule tööle ette valmistama. Laialdasem organiseerimine on muidu täiesti ebakindel ja organisatsiooni seesmisest arengust kasvatuslikult võime vaevalt juttu teha.

Kolmandaks — algava tegevusaasta töökavade koostamisel peame need kaks põhilisemat küsimust seadma tulipunkti.

Töökavadele peame juba praegu juurde asuma, kus neid senini veel pole, sest töö on kohati alanud ja poisid koonduvad neil päevil viimseiski kohtades uuesti rühma- ja salgategevuse ümber.

Keskjuhtivate asutiste — Peastaabi ja malevate staapide — tegevuskava peab aluseks võtma algüksusi — rühmi ja salku. Neisse on koondunud poisid, kelle jaoks on organisatsioon ja kelle kasvatamiseks on korraldatud kogu töö. Staapide ülesandeks jääb töö suunamine kasvatusliku eesmärgi saavutamiseks, materjali üldkujuline jaotamine kindla kava alusel, ette nähes tulevaid aastaid, et töös kujuneks pidev jätk ja areng. Mõtle matu oleks haarata juhuslikke abinõusid ja tööalaseid teatava tegevusaasta täiteks, ilma et silmas oleks peetud järkjärgulist arengut tegevuse laiendamise ja süvendamise eesmärgil. Rühmas ja salgas moodustab kõik see materjal peenendatud ja jaotatud kujul üksikute koonduste, õppekäikude, matkade, suurmängude, võistluste jne. kavades poistele otsekohese tegevuse.

On juhte, kes tegevusaladest püüavad korraga haarata kõik sütitavad ja vaimustavad osad ja ainult nende varal kaasa tõmmata arvuka pere noori. Esialgseks organiseerimiseks näib see olevat haarav ja tagajärjekas — arv tõuseb, vaimustus suur. Kuid kipub väga kujunema tuletetemiseks, kus süüdatakse sületäis põhku ja siis tahetakse laduda sinna jämedaid puuhalge. Vaevalt need süttivad — kui tahad saada uuesti korralikku tuld, aja laiali kogu tulepesa.

Ja pole kuigi meeldiv pilbastada pärast poolpõlenud ja mustunud halge. Need tuleb aegsasti pilbastada ja tulepesa korraldada üsna hoolega, et tuli haaraks juba algul püsivamat sööta, siis ta nõuab iseenesest korrast tusedamaid

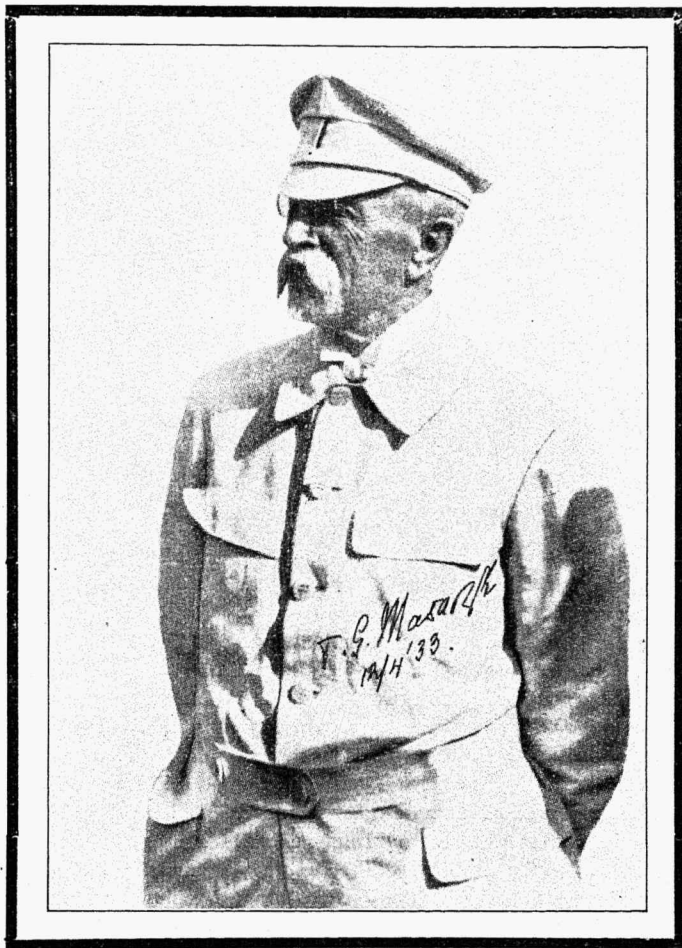
President-vabastaja Th. G. Masaryk †

Tšehhoslovakkia vabariigi looja president-vabastaja Thomas Garrigul Masaryk suri 14. septembril 1937. a.

Üle 40 aasta rahva juhiks ja selle rahvustunde kasvatajaks olnud suure riigimehe surm tekitas kõikjal sügavat kaastunnet; kogu Tšehhoslovakkias kuulutati välja lein.

Teda leinab ka Eesti Noorte Kotkaste organisatsioon, kelle sõbraks oli kadunu.

Juuresoleva pildi saatis kadunud Th. G. Masaryk NK Peavanemale 1933. a. Pildil leidub tema allkiri.

halge — tõsisemat tegevust ja tööd, raskemaid ülesandeid.

Nüüd, vanemad juhid, meil on suurim kohustus pühendada erilist tähelepanu neile kahele rõhutatud üritusele eeloleva aasta tegevuskavas — *vanemate poiste organiseerimisele ja salgapealikute koolide korraldamisele* — eriti seepärast, et noorkotkaste liikumine on leidnud täitriiklikku tunnustust ja kaasabi, sellele on pandud avalikult parimad lootused noor-

te kasvatamises. Usaldatud lootuste täitmisele kaasaaitamine jääb iga vanema juhi tõsiseks kohustuseks.

Ei ole mõeldav, et need põhilist alust ja organisatsiooni laienemist määravad tegevusalad saaksid areneda iseenesest noorte tegevuse läbi. Siin kohustugu igaüks kaasa aitama otsekohe sellega nende ürituste läbiviimiseks. Esmajoones kõik need, kes üleriigilistes harjutuslaagrites on algteadmisi ja kogemusi täiendanud, siis kõik teised tege-

liku tööga seotud vanemad juhid. On vaja korraldada, sütitada, tuleleeki puhuda mitte sõnus, vaid tegudes! Jäägu tegeliku töö õhutuseks, läite- ja hootuleks mitmesugused vastastikused rühmade külastused, matkad, võistlused, lõbusad koosviibimised.

Rühmade kotkad ja vanakotkad, samuti haukad ja n.-haukad, — teadke, et noored ise suudavad näha ja haarata vaid katkendlikke osi tööst. Teie abistav ülesanne seisab nende töökavade

koostamise näpunäidete ja juhtnõuade andmises. Ärge aga ainult ettekirjutusi tehke — ikka vaid ühisel lahendusel teie mõtlete, aga nemad ise on leidnud ja algatanud. Kavatses järgmise suve suurüritusedki ette — laagrid, matkad; talvel lahendage selleks telgi muretsemine ja rahakogumise moodus laagri jaoks. Suurüritustega võtab tegevus ilmekuse ja saab ligema eesmärgi, mis kisub poisse palju hoogsamale tööle.

Veel vanemate poiste organiseerimisest.

G. Reial.

I. Vajadus siduda koolist lahkuvaid noori organisatsiooniga on selge kõigile NK tegelastele. Seda küsimust on valgestatud „Kotka“ veergudel, temast on kõneldud laagrites ja koosolekuil, ja koh-tadel astunud tegelikke samme vastavate üksuste loomiseks ning noorte tööle-rakendamiseks. Seepärast pole tarvet peatuda põhjustel, mis meilt nõuavad vanema generatsiooni noorte organiseerimist, vaid tuleb leida teid küsimuse otstarbekaks lahendamiseks. Et see pole kerge, näitavad välismaade kogemused ja meie endi siamaalsed tähelepanekud. Mõistetakse seepärast, miks NK Peastaap seni pole andnud kindlakujulisi kavu ega juhiseid asja korraldamiseks. Selleks tuleb alles tegeliku töö kaudu koguda materjale ja teha tähelepanekuid. Välismaiste eeskujudega pole meie oludes ega meie inimestega midagi peale hakata. Aeg aga ei oota ja elu nõuab kohtadel asjaga alguse tegemist. Seda tulebki teha. Kuid mitte liiga suures ulatuses, et mitte sattuda karile. Alustades tegevust üksikute rühmadega, õpides töös ja üksteiselt, jätkates tähelepanekute ja kogemuste vahetamist ning põhimõtetlike seisukohtade kaalumist, loodame jõuda nii kaugemale, et saadaks asuda kindlate aluste rajamisele organi-

seerimistööks ja selle viimiseks laiema-tesse hulkadesse.

Katsudes käesolevaga teha kokkuvõtteid siamaalseist mõtteavaldustest ja tähelepanekuist ning neid osalt täiendada, ei saa ega taha allakirjutanu anda mingeid kindlakujulisi juhiseid asja korraldamiseks, vaid püüab ainult tõmmata mõningaid jooni ja tuua esile mõtteid, milliste kaalumisel võiksime läheneda küsimuse otstarbekamale lahendusele.

Kõigepealt tuleb meil olla selgusel ühes: noorte tööd korraldades peame arvestama noori endid, nende huvisid ja kalduvusi, nagu oleme seda teinud töös kooliealiste noortega. Ainult nii saame noori kasvatuslikult juhtida. Lubatagu seepärast heita pilku noorte vastavat iga iseloomustavatele omadustele.

II. Küsimusse tulevad murdeest väljajõudnud poisid (alates ligikaudu 16-ndast eluaastast), keda asja lihtsustamiseks alljärgnevalt nimetame noorteks.

Murdeeale järgnevas küpsmis-eas toimub poisi arenemine meheks. Kaob poisile omane kohmakus ja noore füüsiline mina tasakaalustub. Ühenduses sellega hakkab noor rohkem pöörama tähelepanu oma välimusele ja välisele käitumisele.

Seoses kiire väimse arenemisega tõuseb enesetunne ja ärkab usk oma võimetesse. See kutsub esile ümbruse arvustamise. Kõik olev osutub puudulikuks. Selle peamiseks põhjuseks on täiskasvanud, mis äratab tahet vastupanuks neile ja nende korraldustele. Algab mahategemise ajajärk, mis küll alati ei lähe avaliku vastuhakkamiseni, vaid enamasti avaldub väikestes märkustes, vaiksuses „urisemises“ ja üleolevas muigamises. Tundes endas loovat jõudu, nõuab noor end a tunnustamist teiste poolt, on kergesti haavuv ja näeb igal pool end piiramise tahet. Kuid tegelik elu paneb end maksma: kujuteldavatele võitudele järgnevad kaotused. Tekib kindlusetusetunne ja abitarve. Vajatakse ligidast sõpra endaealiste hulgast ja täiskasvanute seast. Viimaseks saab olla isik, kes võtab noort endaväärseks, kohtleb teda nagu täiskasvanut.

Ühtlasi tekib seesmise täienemise tarve. Harrastused süvenevad ja hakkavad erinema üksikute noorte juures. Vastavalt sellele tekib vajadus mitmekesisemaks tegevuseks. Ärkab huvi teise sugupoole vastu. Üldiselt kuulub noorte olemusse platooniline armastus, mis siiski praegusel ajal pole nii romantiline nagu varemalt. Tõuseb huvi kõlb-lusküsimuste ja ühiskondliku elu vastu. Kiiresti arenevad esteetilised tunded. Areneb maitse ja tõusevad nõuded. Suureneb huvi ilukirjanduse vastu. Algul köidab romantika, hiljem tõmbavad tähelepanu ajaloolise sisuga ja ühiskondlikke küsimusi käsitlevad teosed. Tunnete tõus otsib vahel lahendust luuletamises, sagedamini muusikas ja looduseimetus. Noorusaeg võib ja tahabki olla ka tegevusaeg, aga noorte tegevus pole suunatud igapäevastele hallidele kohustustele, vaid kiirgab suurte hetkede ja ettevõtete ohvrimeelsust. Noorte seas on maailmaparandajaid rohkem kui üheski teises arenemisastmes. Noorusel on kõrgeid kavatsusi, loovaid mõtteid, tahet teoks, aga tal puuduvad elu-

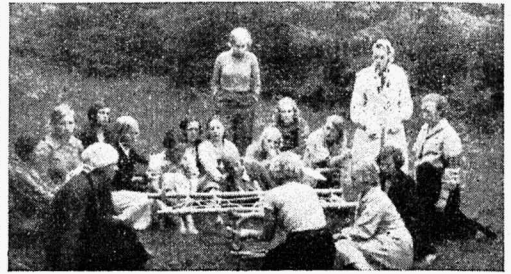
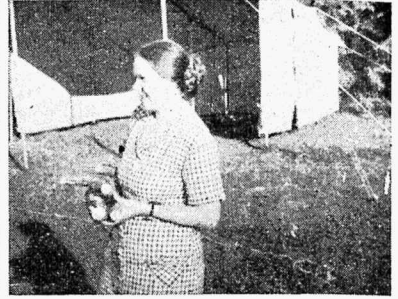

Noored kotkad laskmas.

kogemused, arusaamine piiratud võimalustest, teiste poolt loodud ja teistes leiduvate väärtuste mõistmine. Juhi ülesandeks on siin esineda vahemehena. Pole loota, et noor ise püüaks meid mõista: tal puudub arusaamine selle vajadusest, sundida ta aga end ei lase, või kui, siis ainult väliselt, mis kasvatab vaid seestmist opositiooni. Noort tuleb juhtida enesekasvatuse teele. Juht asub vanema nõuandja kohale. Ta peab võitma noorte usalduse. Selleks on kõigepealt vaja otsekohest, õiglast suhtumist noortesse ja armastust ning huvi noorte ja nende tegevuse vastu.

Noorus on otsimiste, ideaalide iga. Neile tuleb teda juhtida, andes väärtusi, mis haaravad. Kui ei tee seda meie, teevad teised. Kuna omaja noorus väimustus kaugematest ja kõrgematest ideaalidest, tuleb nüüdisaja palju praktilisemalt disponeeritule anda algul kättesaadavamaid ja ligemaid: tervis, jõud, väline korralikkus ja eeskujulikkus, loomisvõime arendamine, kohusetäitmine, abivalmis olek, ohvrimeelsus — need kõik on väärtused, mis noort köidavad. Aga veel enam — rahvus, isamaa, isegi abstraktsed headus, õiglus ja ilu võivad olla noorte teoleõhutajaks. Tegevuses ei tule unustada, et ideaale ja

Suvi kodutütarde peres.

Ülal vasakul: topograafia tund laagris. Paremalt: esimene kodutütarde noortemagister L. Rand läheb südilt vastu laagritöödele.
All vasakul: õppetund köögi ja kollete ehitamiseks. Paremalt: õpetatakse välivoodi valmistamist.

väärtusi ei saa noorele peale suruda, vaid ainult lähedale viia, mõistetavaks teha, virgutades teda ennast neid otsima ning leidma ja vaimustades selleks eeskujudega. Seejuures ei tohi viia noort kaugele unistuste valda, jättes teda võõraks elule, vaid noore enda elu kaudu kasvatada teda eluks tulevikus ja harjutada kindlalt toetuma reaalsele pinnale. Tuleb olla noortele abiks eluplaani koostamisel, et nad ei seaks endale kättesaamatuid sihte ega pettuks hiljem endas ja kogu elus.

III. Tegelikus elus vaevalt saab näha millalgi puhast noore tüüpi kõigi eespoolloeteldud omadustega, sest igal üksikul noorel on omad erinevused. Ometi on noorus-iga iseloomustavad jooned nii olulised, et neid tuleb arvestada tegevuse sihtide määramisel ja tegelikus

töös. Katsumegi seepärast teha eelnevast mõningaid järeldusi.

Kõigepealt peab kasvatajal olema selge, kuidas noort kohelda. Noort tahab olla mees. Ta nõuab lugupidamist enda isiku vastu ja tõukab tagasi iga mõjutuse, mis seda ei arvesta. Väliselt võib ta küll alistuda, aga kasvatustlikud tulemused jäävad saamata. Häid tagajärgi annab apelleerimine mõistuse poole, kõnelus noorega nagu endasugusega. Sel teel saame kõige kergemini ligineda noorele. Isegi väikestel asjadel on suur tähtsus. Ei ole näiteks kohane sinatada noort. Niisamuti pole loota häid tagajärgi etteheidetest teiste juuresolekul.

Noorus tahab võidelda ja ohverduda. Ta on alati olnud suurte ideede eest väljaastujaks. Selgemaks näiteks on meie Vabadussõda. Ja rahvas, isamaa, riik

jäägu meie noortele alati väärtusteks, millede eest valmis ollakse tulle minema. Kuid eluks ei jätku ainult ideaalidest, eriti veel praegusel praktilisel ajastul. Meie ei vaja pilvedel hõljuvaid unistajaid ega massinimesi, keda saab sütitada ilukõnedega ja teostamatute ideaalidega. Sel teel ei saa me noori kaua koos hoida, veel vähem kasvatada. Vajame teo- ja töönimesi. Ja selleks kasvatame noori töö kaudu. Aga noorte tegevus ei tohi jääda juhuslikuks tegelemiseks, vaid peab olema kantud selgetest sihtidest ja seisnema kindlakujulistel ülesannete täitmisel. Tegevuse kaugemate sihtide ja igapäevaste ülesannete määramisel loomulikult peame arvestama neid eesmärke, mida oleme seadnud tulevaste kodanike kasvatusel suunajaks. Tegevuse sisustamisel arvestame aga noori endid, nende vajadusi ja eeldusi. Seejuures ei saa unustada ülesandeid, mida noorkotklus on endale võtnud Kaitseliidu eriorganisatsioonina.

Kokkuvõttes oleks vanema generatsiooni noorkotkluse ülesandeks iseloomu kasvatamine ja heaks ühiskonnaliikmeks ning väärtuslikuks Eesti Vabariigi kodanikuks valmistumine enesekasvatuse teel. Kogu tegevuse juht-ideeks olgu aktiivne isamaa-armastus, mis on rajatud rahvuslikele ja ajaloolistele pärimustele ning suunatud kehalisele, vaimsele ja kõlbelsele täienemisele maa ning rahva kultuurilise ja majandusliku taseme tõstmiseks ja kaitseks. Viimasena nimetatud ülesande sihis töötamine on eriti tähtis neile noortele, kelle koolitee lõpeb algkooliga. Teistesse koolidesse edasiminejale antakse seal ka riigikaitselikust kasvatust ning õpetust. Koju jäävaid noori ei tohi asetada halvemasse seisukorda, vaid noorkotkluse otseseks ülesandeks on hoolitseda nende riigikaitseliku õpetuse ning kasvatuse eest. Alused rajati noorkotkaste rühmas. Nüüd tuleb jätkata kasvatuslikku tegevust, õppides ühtlasi tundma ja kasutama lihtsamaid

Sakalamaa Maleva üldlaagris degaseerijate meeskond gaasikaitse demonstratsioonil.

sõjatehnilisi abinõusid. Edasi nihutavad tulevased ülesanded esirinda rea küsimusi, mis ootavad noort isikuna ja ühiskonnaliikmena.

Niisiis, ühelt poolt arvestades noorte eale vastavaid huve ja vajadusi, teisest küljest tegeliku elu nõudeid ning noorkotkluse ülesandeid, jõuamegi ligemale küsimusele, kuidas sisustada noorte tegevust. Kokku võttes võiks töö üldsisuks olla: valmistumine kodumaa kaitseks; maa ja selle varade ning nende kasutamise tundmaõppimine; rahva mineviku ja tema suurte meeste tegevusega tutvumine; elukutse-küsimusi; rahvusliku meelsuse ja isamaa-armastuse äratamine teistes; valmistumine noorte juhtideks, kui selleks on eeldusi.

Arvestades noorte erinevusi huvide poolest ei saa piirduda tegevuses mingi kitsa erialaga.

Tegevusalade ligemal vaatlusel tuleb märkida, et noori köidab kõik see, mis on seoses ettevalmistusega kodu kaitseks. Köidab juba oma sihi pärast. Aga ka süsult. Riigikaitseliku õpetuse ja kasvatuse üheks ülesandeks olgu ka lugupidamise äratamine selle kodaniku tähtsana ülesande vastu. Ettevalmistusena kuuluvad siia kõigepealt sportlikud alad: kergejõustik, ujumine, suusata-

mine, uisutamine, aerutamine, ratsasport; jalg-, võrk-, pesapall; laskesport, võimlemine, rivi. Edasi topograafiliste ülesannete täitmine, maastikharjutused, pioneerilad, laager, gaasikaitse, esmasabi. Pikem matk kodumaal peaks kuuluma kindlasti noorte tegevuskavasse. Eriti tuleks hinnata matkade korraldamist piiriäärseisse kohtadesse, milliste tundmine on väga tähtis. Ühenduses matkadega saab täita ülesandeid kodumaa ja selle looduse tundmaõppimise alalt. Matkadelt harjutatagu kaardi kasutamise oskust. Peale selle pakuvad noortele huvi ja on tähtsad tegeliku elu seisukohalt: tuletõrje; tegevus praktilistel aladel: põllundus, aiandus, kodukaunistamine, mitmesugused tehnilised alad, ühiskondlike ülesannete täitmine. Edasi: andmete kogumine kodukoha muinsuste kohta, eriti muinaslinnadest, ettekanded ja arutlused kirjandusest, ajaloost, eriti Vabadussõjast, kodanikuõpetusest, suurmeestest; põllundusest, aiandusest, tehnilistelt aladelt; koosoleku rakendamise oskus. Siis: ajakirjade ja albumite koostamine, päevapildistamine, kirjavahetus hõimunoortega. Ning lõppeks: laul, muusika, mängud, tants; harjutused seltskondlikus käitumises.

Jätukugu sellest näitlikust loetelust, mida võiks veel täiendada paljude aladega. Selleks aga pole vajadust, sest tegelik elu ise nihutab kohtadel tulipunkti, mida ühel või teisel juhul vajatakse. Tuleb hoiduda vaid laialivalgumisest, mitte unustades, et ühte täielikult mõista on väärtuslikum kui sada poolikult. Seda arvestatagu ka koonduste sisustamisel. Noorte koondus olgu alati pühendatud ühele peaküsimusele ja alles selle kõrval võivad esineda täiendusena üks või kaks teist ala.

IV. Organisatsiooni korraldades peatagu silmas, et noortel pole seesmist vajadust ühinemiseks salkadeks. Seepärast on rühma jaotusel salkadesse tähtsust vaid esinemiste puhuks. Tegevusalasid

võimaldatagu valida vastavalt kujunenud ja kujunevatele harrastustele. Seejuures väiksema-arvulises rühmas või üksiksalgas tuleb jõuda tegevusalade valikul kokkuleppele liikmete vahel, sest suurema arvu harrastusringide moodustamine osutub siin võimatuks. Harrastusringide koosolekuile kutsutagu vajaduse korral eriteadlasi. Üldse seatagu sihiks rakendada tööle noortega peale otseste juhtide asjatundjaid teistelt aladelt.

Et tööll oleks noorte jaoks ka ligemaid konkreetseid ülesandeid, tuleb vastavate alade läbitöötamise tähistamiseks korraldada katseid. Seejuures ei saa olla arvestamata noori endid, mispärast katsejärgu õiendamiseks peale kõigile kohustava osa võimaldatakse katseid nende õiendaja valikul varem kindlaksmääratud aladelt. Eriti tähtis on see maa- ja linnanoorde erinevuste arvestamiseks. Lisaks järgukatsetele võimaldatagu mitmesuguste erikatsete õiendamist vastavalt tegevuse aladele. Seejuures hoolitsetakse, et ettevalmistusel oleks abiks eriteadlasi. Ka katsete õiendamine toimugu eriteadlaste juures.

Nüüviisi korraldatud töö puhul võib noorte-rühm täita kooli juures töötava noorte-ühingu ülesandeid ja kasutada vastavaid soodustusi. Seda tuleb koolitööstel tõsiselt arvestada, eriti seal, kus töötab noorkotkaste rühm, sest nendega töö jätkamine on tunduvalt hõlpsam kui täiesti uute ja tundmata teede otsimine.

Kuna kogemused näitavad, et ainult üksikud algkooli lõpetajad jõuavad noorkotka astmeni, enamik lahkub koolist pesakotkana või kotkapojana, tuleks noorte-rühma võtta kotkakoja järgukatse õiendanud noori, kes on algkooli kursuse lõpetanud või koolikohustusest vanuse tõttu vabanenud. Rühmas töötades õiendavad nad noorkotka katse ja hiljem rühma nõuetele vastava järgukatse. Neid noori, kes varem pole töötanud noorkotkana, võetakse rühma kandidaatidena. Täisõiguslikuks rühma

„KOTKA“ 1936. aastakäik

on väärtuslikuks käsiraamatuks igale noorte kotkaste juhile. „Kotka“ 1936. aastakäiku on veel püüratud arvul saadaval ajakirja talitusest hinnaga à 1 kroon.

liikmeks saamiseks tuleb neil õiendada vastavad katsed.

Algul vaevalt läheb korda rakendada rühma tööle normaalse liikmete arvuga. Seepärast võib alustada tööd üksik-salkadega, kes vajaduse korral ühinevad tähtsamate ülesannete täitmiseks ja laiemaulatuslikeks ettevõteteks.

Kui rühm või üksik-salk töötab kooli juures, on vanemaks üks õpetajaist. Pealik võib olla ka väljastpoolt kooli, kui leidub vastavate eeldustega ja juhioskustega täiskasvanud isik, kes on nõus rühma või salga tegelikku juhtimist enda peale võtma. Kui rühm töötab täies koosseisus, leitakse salgapealikud noorte endi hulgast. Üksik-salka juhivad rühma juhiks sobiv pealik.

Arvestades noorte-rühma tähtsaid kasvatustlikke ülesandeid, tuleb kasutada kõiki võimalikke teid noorte tõmbamiseks organisatsiooni ja sellega sidumiseks. Seejuures ei saa jätta silme vahele isegi selliseid väliseid asju, nagu on vormi küsimus. Maksev noorkotka vorm noorele ei sobi, sest ta on kohane poistele, noored aga tahavad olla mehed. Ka väliselt. Seepärast tuleb leida vorm, mis sobib kanda ka täiskasvanul. Praktilistel kaalutlustel olgu vorm kantav ka seltskonnas, sest kõik noored ei saa endale lubada ülikondi eri ülesanneteks. Tähtsuseta pole isegi nime-tuse küsimus. Soovitav oleks tulevikus nimetada noorte rühma kotka-rühmaks ja temasse kuuluvaid noori kotkasteks. Ühenduses sellega tuleks ühtlustada rühma juhtide nimetust teiste juhtide omadega, võttes tarvitusele rüh-

ma pealiku ja vanema nimetused. Edasi hindavad noored korralikku esinemisostust. Jõudnud välja poisi-ea kohmakusest, tahab noor võimalikult pea koduneda seltskondlikes käitumisvormides. Seda tuleb neile õpetada. Niisamuti on organisatsiooni ülesandeks anda noortele juhatusi ja luua harjumusi vaba-aja mõistlikuks kasutamiseks. See kõik, ühenduses vastavalt noorte vajadustele ja kalduvustele korraldatud tööga aitab tuua noori organisatsiooni ja kõita sellega.

Kogu tegevuses peetakse silmas noorte erinevust poistest. Ei ole enam rakendatavad noorkotkalikud tööviisid ega ergutusvahendid. Teoreetilist laadi küsimuste lahendamiseks kasutatakse laias ulatuses õpiringide tööviise, praktiliste alade puhul tegelikult tööd. Seejuures olgu noored teadlikud, et tegevus organisatsioonis on tõsiseks tööks, meeste tööks, mille kaudu nad täienevad ja kasvavad paremaks, omandades isiklikuks ja ühiskondlikuks eluks vajalikke teadmisi ning oskusi, mis aitavad neil tulevikus oma kohustusi ja ülesandeid võimalikult paremini täita.

Käesoleva „Kotka“ numbril veergudel avaldatav Tartu maa Maleva Staabi kava noorte rühmade organiseerimiseks ja nende tegevuse sisustamiseks ning korraldamiseks olgu üheks näiteks, kuidas võiks tegelikult rakendada siimaale küsimuse kohta esile toodud seisukohti ja põhimõtteid. Ühtlasi tahab see kava olla aluseks edasistele mõttevahetustele.

Vanemate poiste organiseerimise alustest.

Millistel alustel asuda vanemate poiste organiseerimisele Noorte Kotkaste organisatsioonis, on olnud probleemiks, mida on püütud lahendada ligemale paari aasta vältel, kuid mille lõplahendus on seni veel leidmata. Ent siiski mitmetes malevates toimunud katsetuste ja tähelepanekute varal vanemate poiste töö kujundamise alal on hakanud selguma vanemate poiste organiseerimise eesmärk, õppetegevuse ülesanded, liigitus, organisatsiooniline korraldus ja vorm.

Eriti on neis küsimusis aktiivsust ilmutanud NK Sakalamaa Malev, kus juba 1934. a. alates töötavad vanemate poiste koondised — kotkaringid. (Lähemalt kj.

V. Raidme kirjutisest „Vanemate poiste organiseerimisest Sakalamaa Malevas“ — „Kotkas“ nr. 10 — 1936. a. lk. 160.)

Seoses eesmärgiga asuda vanemate poiste organiseerimisele malevas on samad küsimused esile kerkinud ka NK Tartumaa Malevas. Mitmete nõupidamiste tulemusena on koostatud üldised alused vanemate poiste organiseerimiseks kui ka vanemate poiste tööalad uute katsete ja erikatsete näol.

Et allpool esitatud kavad oleksid täiesti puudusteta, seda ei saa väita, kuid loodetavasti need soodustavad edaspidi-seid mõttevahetusi vanemate poiste töö kujundamise alal; samuti annavad juhendeid esialgseks organiseerimistööks.

Vanemate poiste organiseerimise alused Noorte Kotkaste Tartumaa Malevas.

I. EESMÄRK.

Vanemate poiste organiseerimise eesmärgiks on vanemate noorkotkaste koondamine eriuksusteks, et anda neile võimalusi täiendada end kehaliselt ja vaimset, aidata kaasa noorte enesearendamisel, kasvatades noori tublideks meesteks ja isamaa kodanikeks, võimaldades neil end ette valmistada elule, oma kutsealale, riigikaitse-tööle ja noorte juhtimisele. Ühtlasi täidab vanemate poiste rühm kooliühingu aset.

Oma eesmärkide teostamiseks korraldavad vanemate poiste rühmad õpinguid, kursusi, loenguid, vaidlusõhtuid, võistlusi, laagreid, matku, klubiõhtuid, näidendõhtuid ja astuvad kontakti teiste vastavate üksustega noorte kotkaste peres.

II. ÕPPETEGEVUSE ÜLESANDED.

1. Aidata kaasa poiste enesearendamistööle, et neist võrsuksid tublid, arenenud kodanikud ja riigikaitssjad.

2. Täiendada ja viimistleda teadmisi ja oskusi, milliseid omandatud töös noorte kotkaste haukaperes ja rühmas, neile lisandades ka juhioskusi, et vanematest noorkotkastest võiksid sirguda juhid nooremaile.

3. Anda poistele riigikaitsest õpetust ja kasvatust, et seega neid varakult tut-

vustada riigikaitse-tööga, milline soodustaks ja kergendaks nende tegevust sõjaväes ja hiljem Kaitseliidus.

4. Tutvustada poisse Kaitseliidu ja selle tegevusega.

III. LIIGITUS.

Vanemad poisid jagunevad: kotkapojad, noorkotkad, kotkad,

Neile poistele, kes kotka katse sooritanud, tuleb võimaldada ka algaja kaitseliitlase katse sooritamist.

Juhtimisoskuse alal võivad noored omandada kotkajuhi ja noortemagistri astmed.

Toimetuse märkus: Tähendatud vanemate poiste liigitust, samuti uute katsete sissetoomist NK org-i, tuleb võtta ainult kui ettepanekut, millel puudub Peastaabi kinnitus.

IV. ORGANISATSIOONID.

Vanemad poisid koonduvad rühmadesse, rühm jaguneb salkadesse. Normaalne rühma koosseis on 15, nagu noorte kotkaste rühmaski. Rühma tegevust juhib staap, kuhu kuuluvad vanem, pealik, pealiku abi ja sekretär. Rühmapealik on täisealine. Iga rühm kuulub vastava kaitseliidu-üksuse juurde.

Peale üldisi sihte taotlevate rühmade võib asutada ka eriuülesannetega rühmi, nagu merirühmi, ratsarühmi, muusikarühmi jne.

Rühmade kõrval võib veel esineda üksiksalku. Üksiksalgale liikmete arv on normaalselt 8—10. Üksiksalgale tegevust juhivad vanem ja pealik ühes abiga.

Rühma liikmeks saamine on piiratud eeldusega, et sinna saavad vaid korralikud, töökad poisid. Rühma liikmeks võib saada iga poiss alates 15. eluaastast, kes tunnustab rühma kodukorda, Noorte Kotkaste põhimäärusi ja on sooritanud kotkapoja katse.

Peale liikmete on veel olemas liikmekandidaadid, s. t. need, kes pole veel sooritanud kotkapoja katset. Liikmekandidaat peab aasta jooksul, peale tema vastuvõtmist rühma, sooritama kotkapoja katse.

Vanemate poiste rühmadesse võetakse ka poisse, kes varem pole olnud nk. rühmas, kuid esialgu ainult teatud %-il, et nad ei kaotaks rühma noorkotkalikku ilmet. Et selline poiss saaks täieõiguslikuks rühma liikmeks, selleks peab ta sooritama kotkapoja katse. Liiget, kes pole veel sooritanud kotkapoja katset, nimetatakse liikmekandidaadiks ja tal pole õigust täieliku vormi kandmiseks.

Asjaajamine rühmades ja salkades on korraldatud taoliselt noorte kotkaste rühmade ja salkade asjaajamisele.

VORM.

Müts: kaitseleidu mütsi lõikes lakk-nahast noka ja tormirihmaga lennuväe riidest müts. Mütsil KL maleva märk ja nk. märk KL mütsimärgi alusel.

Pluus: noorkotka pluusiga sarnanev, kuid kraelõige sarnaneb rohkem tavalise

kraelõikega. Pluusi juures kantakse sinist kaelasidet (villast riidest).

Rihm: noorkotka vööpandlaga ja õlarihmaga varustatud rihm.

Püksid: kalifeelõikes (matkal ja laagris kantakse lühikesi pükse, sisetevõetuse juures võib kanda ka pikki pükse) tumesinised püksid.

Saapad: säärspad (säärspadade asemel võib kanda ka musti kingi või poolsaapaid sukkadega).

Ametimärgid: ametimärke kantakse vasakul varrukal ülalpool küünarnukki järgmiselt:

rühmapealik — 2
suurt hõbetähte,

abi — 1 suurt hõbetähte,
salgapealik — 2 väikest hõbetähte,

abi — 1 „ „

Katsete märgid: kotkapoeg kannab üht v-tähe kujulist 1 cm laiust hõbetriipu vasakul varrukal ülalpool küünarnukki, noorkotkas 2 hõbetriipu, kotkas üht kuldtriipu 1 cm, noorkaitseleitlane üht 1 cm laiust kuldtriipu ja üht 2 cm laiust kuldtriipu.

Toimetuse märkus: Toodud vormi kirjeldus on ainult ettepanek vanemate poiste vormi kujundamiseks, millel puudub Peastaabi kinnitus. Selletõttu ei tohi veel kuskil kirjeldatud vormi soetamisele asuda.

Katseid vanematele poistele.

Kotka katse.

1. Noorte Kotkaste organisatsiooni tundmine.

Noorte Kotkaste eesmärk ja ülesanded. Liigitus. Lubadused ja töötused. Organisatsioon: haukapere, rühm, mvk., malev ja nende juhid. NK org-i üldjuhtimine ja juhid.

2. Kaitseleidu töö tundmine.

Kaitseleidu ülesanded. KL koosseis, liikmed ja nende liigitus. KL organisatsioonilised alused.

3. Sisekord ja distsipliin.

Sisekorra mõiste ja milleks on vajalik kindel kord NK org-is. Vahekorrad NK org-is: pealikud ja nk., vanemad ja nooremad, nk. vastastikune nimetamine ja enda esitlemine. Üksiku nk. tervitamise viis ja kord mitmesugustel juhtumel. Riigihümn ja rahvuslipp.

Distsipliini mõiste ja vajadus. Distsipliinist perekonnas, koolis, ametis ja üldse riigielus. Distsipliini elemendid. Kuidas saada distsiplineeritud nk. (en-

davalitsemine, endakasvatamine, kohusetunde arendamine, käskude täpne täitmine, ausameelsus).

4. Kehalise kasvatuse ala.

Kergejõustikus ja suusatamises vastavate normide täitmine. (Avaldatud Kalamehle „Kehalise kasvatuse käsiraamatus“.)

5. Rivi ja tseremooniad.

Rivi tähtsusest riigikaitsele ettevalmistustööl. Alused edukaks teotsemiseks riveks (erkus, täpsus, hoog, ilu, püüdlikkus). Rivivormid hulkade koostöö alusena. Üldmõisted salga ja rühma koondrividest. Juhtimise viisid ja abinõud: käsklus, selle jagunemine eel- ja täitekäskluseks, tähtsamad leppemärgid ja signaalid, teotsemine signaalide ja leppemärkide järgi.

Üksik koondriivis: Seisang: Valvel! Vabalt! Kohendu! Rivitult! Liikumine: vabasammu, taktsammu, takt- ja kiirjooks, peatumine. Põrked paigal ja liikumisel. Liikumissuuna määramine ja muutmine. Tervitamine paigal.

Osata korraldada noorte kotkaste tseremooniad.

6. Laskeala.

1. Väikekaliibripüssi materiaal-osa.

a) väikekaliibripüssi süsteem ja kirjeldus; b) väikekaliibripüssi peaosad, nende ülesanne ja koostöötamine; c) püssi koost lahtivõtmine ja kokkupanemine harilikult puhastamiseks; püssi korraliku töötamise kontrollimine; d) hooldamine ja puhastamine; e) väikekaliibripüssi padrunid, nende peamised sordid ja nende tunnused; padruni tähtsamad osad; hoolekanne padrunite eest.

2. Väikekaliibripüssi käsitsemine algõppus.

a) sihtimine, sihtimisvahendid, tasane kirp, sihikusälgu ning kirbu kasutamine; b) püssi laadimine, kaitsevinnastamine, kaitsevinnast päästmine ja tühjendamine; c) sihiku seadmine ja kasutamine; d) laskuri põhiasendid laskmisel; e) laekaela haaramine, palgessepanemine ja päästmine.

3. Noorte kotkaste väikekaliibripüssi algaja laskeprogrammi. („Kotkas“ nr. 5 — lk. 75.)

7. Sooritada kaks kotkaste erikatset katse sooritaja enda vabal valikul.

Märkus: katsed võib sooritada punktide kaupa.

Erikatseid:

1. Luuraja. Maapinna vormid: lausmaa, murdmaa, lahtine ja kinnine maastik. Kuidas maastik mõjutab tegevust. Lihtsamaid orienteerimisvõtteid. Kaarti lugemine.

Luure, vaatlus, moondamine, kaitsepositsioon, virgatsid ja teadete edasitoimetamine, üksus edasiliikumisel, lähenemine, rünnak, edu arendamine, varud. Sidepidamise harjutusi koos vastavate välimängudega.

2. Tuletõrjuja. 1) Tuletõrjuja mundri kirjeldus. Alluvus ja distsipliin. 2) Tulikahjude tekkimise põhjuste liigitamine, nende kindlakstegevamine ja selle tähtsus. 3) Taktika alalt: Tulikahjust teatamine. Häire. Tuletõrje väljasõit. Tuletõrjuja orientatsioon (veesaamise võimalused, tuule suund, tule levimise tõkestamine, puitside asetus, hädaohtlikud hooned, põlev aine jne.). Tulikahjude liigitus. Tulepasa asukoha kindlaksmääramine. Kustutamisevahendid. Tulikahjude üldised kustutamise reeglid. Üksikute tulikahjulüüride üldjooneline seletus (korstnate, keldrikordade, põõningute, ladude, küünide, soo,

raba, metsa jne. põlemised). Eritulikahjud (õlid, bensiin jne.). Hädaohud, mis varitsevad tuletõrjujat (gaasid, langed ja lähimurduvad ehitiste osad jne.). Päästetöö: inimeste, loomade, vallasvara. Veemuretsemine. Järelokustutamine, tuletõrje voori kordaseadmine. 4) Tuletõrje riistad: a) hüdropult, keemilised ja kuumad käsikustutajad; b) tehnilised abinõud: käsipritsid, mootor-aurupritsid, vahugeneraator, kann- ja turbiinpuhpad, nende ehitus, töö, korrashoid ja rikked. Vee imemis- ja surumisprotsess. Pritside lisavarustis ja hooldamine. Voolikud ja nende korrashoid. c) päästeabinõud, redelid, päästenõõrid hüppelina jne.

3. Gaasitõrjuja. Gaas relvana. Gaasisõja tekkimine ja arenemine. Harilikud tervisele kahjulikud gaasid: suits, ving, sumbunud õhk. Rohkem tuntud sõjagaasid ja nende omadused. Esmasabi gaasimürgituse vastu. Individuaalne ja kollektiivne gaasikaitse. Gaasitorbiku materiaal-osa ja käsitsemine. Tutvumine gaasikaitse rõivastisega ja kollektiivsete gaasikaitse-ehitistega.

Pilte Harju noorte kotkaste ja kodutütarde lipupäevalt.

Tallinnas, 6. juunil s. a.

Ülal: vasakul — NK Harju Maleva pealik major M. Kulasalu raporteerib peavanem J. Laidonerile, paremal — lippude õnnistamine piiskopliku vikaari A. Soomre poolt. Keskel: Noored defileerivad. All: Pärja asetamine Vabadussõjas langenud õpilaste ja õpetajate mälestussambale.

4. Samariitlane. (Kaitseliidu samariitlaste kursuse õppekava. Avaldatud dr. V. Sumbergi „Samaritiitlase käsiraamatus“.)

5. Topograaf. 1) Orienteerumine maastikul kompassi ja looduse (päike, taevatähed, puud jne.) järgi. Kompassi ja orienteerumisesemete järgi liikumine. 2) Topograafilised tingmärgid looduslike ja kunstlike esemete äratähendamiseks

kaardil. Kaardi mõõt. 3) Kaardi lugemine ja orienteerumine kaardi järgi maastikul. 4) Kauguste mõõtmine ja suundade ning kohalike esemete leidmine kaardi järgi maastikul. Liikumine kaardi järgi antud teed mööda maastikul. 5) Asimuut ja selle määramine. Liikumine asimuudi järgi.

6. Seltskonnategelane. Seltskondlik viisakus ja käitumine. Koosoleku juha-

tamine ja protokollkirjutamine. Esineda referaadiga kodumaa ajaloost, kodukohta minevikust või loodusest, mõne kirjandusliku teose kohta, põllunduse, aianduse või kodukaunistamise alalt. Oskab korraldada seltskondlikke mänge. Oskab tantsida vanu ja moodsaid tantsu.

7. Töötaja. Sooritada üks erikatses kas maamajanduse, tehnika või käsitöö alalt (katse sooritaja vabal valikul); a) linnapoistel: NK õppekava elektri alal: „Elekter majapidamises“ (elektrivalgus ja valgustusseadmed, majapidamise elektrinõud ja tööriistad); b) maapoistel: NK aianduse, kodu-ilustamise ja põllutöö õppekava.

8. Sidetundja. Mis on side? Selle tähtsus ja teostamise viisid. Elav side: virgatsid, sidekoerad ja sidetuvid. Signaliseerimine morsis. Telefon: telefoniaparaat, selle osad ja iga osa ülesanne, telefoni kaabelliini ehitamine, kõnelemine telefoniga ja kõnedistsipliin, tähtsamad rikked, nende ülesleidmine ja parandamine. Raadio: raadio praktiline kasutamine, dedektorvastuvõtja ehitamine, ringhäälingu kuulamine ja lampvastuvõtja käsitsemine.

9. Kodumaa tundja: Eesti ajaloo tundmine üldjoontes.

Eesti maa ja rahva tundmine. Rahva iseäraldusi ja majanduslikke olukordi üksikutes maakondades ja linnades.

Põhiseaduse tundmine, Eesti riigi ja omavalitsuste struktuur, Eesti kodaniku õigused ja kohused.

10. Põllumees. (Erikatse koostajaks tuleb kutsuda eriteadlasi).

Algaja kaitseliitlase katse:

1. Sõjaline ettevalmistus.

Sisekord.

Distsipliin.

2. Rivikool.

Üksikmehe koondrivi-õppus.

Jaoo koondrivi relvaga.

3. Lahingkool.

Üksikmehe lahingõppus.

4. Laskeasjandus.

Vintpüssi materiaal-osa.

Vintpüssi käsitsemise algõppus.

Õppelaskmine.

Kaitseliidu laskekool.

5. Vahiteenistus.

6. Kehaline kasvatus.

Vanusele vastavate normide täitmine ja suusatamine.

Algaja kaitseliitlase õppekursuse üksikasjalik kava on avaldatud „Kaitseliidu õppemääruste“ I osas, lk. 32—42.

Üksustevahelise paremusvõistluse korraldamisest.

Noortemagister E. Tarn.

Tahaksin soovitada malevaile, et asutaks innukamalt korraldama üksustevahelisi paremusvõistlusi. Paremusvõistlused on tarvilikud üksustes järjekindla ja püsiva töömeeleolu loomiseks. Poisse huvitab nende tehtud töö hinnang ja võrdlus teiste omaga, sest iga poiss tahab näha oma töös, samuti ka noorkotkalikus tegevuses käegakatsutavaid tagajärgi. Seda võimaldab talle võistlusprintsüübi rakendamine tema tegevuse suhtes, milline sünnib tavaliselt punktide süsteemi alusel.

Kui võistlus on korraldatud hästi, ning on sellesse haaratud võimalikult kõik poisid tegevus- ja väljendusavaldused noorkotk-lusest, koolist, ja isegi kodust, siis, olles

järjekindel ja õiglane tema hindamisel, saavutame noorkotkaste vaimses ja kehalises arenemises parimaid tagajärgi. Ühtlasi loome sellega neis järjekindlat püüdu paremusele. Võitjate seadmine eeskujuks õpetab poisse tegema tööd paremini ja toimima iga asja korralikumalt ja hoolsamalt, kui see harilikult sünniks. Võistluste juhid ja tööde tegelikud hindajad ei tohi aga unustada kunagi, et võistlus ei ole mitte eesmärk, vaid ainult abinõu poisi arendamiseks soovijavas suunas.

Paremusvõistlusi võib kombineerida mitmes variandis, kuid milline neist just kõige õigem on, seda on raske ütelda. Oluline on vaid asjaolu, et ta meid aitaks (järg lk. 120.)

Noorkotkad arendasid hõimusidemeid.

Möödunud suvel, 16.—23. juulini toimus Soomes Kotka linna lähedal kaunil Kuutsalo saarel Kotka partiopogade korraldusel hõimulaager, millest võttis osa ka NK Narva Malev oma esindusrühmaga. Nagu juba laagri nimetus näitab, oli laagri korraldamise eesmärgiks hõimusuhete süvendamine ja tiheda sõpruse loomine soome ja eesti — Kotka ja Narva linna noorte vahel.

Ning selle ülesande täitis laager täiel määral. Vastuvõtt Soomes oli väga lahke ja südamlilik, ning sellest hoolimata, et esialgu oli raskusi teineteisest arusaamisega, sobitati sõprust juba esimesel õhtul. Ja et see sõprus on ka tõsine ja kestev, näitab seegi, et praegu kõik Soomes laagris käinud noorkotkad partiopogadega tihedas kirjavahetuses seisavad.

Hariliku laagritegevuse ja õppuste kõrval korraldati rohkesti mitmesuguseid võistlusi soomlaste ja eestlaste vahel, samuti oli igal õhtul lõkkeõhtu, kus esinesid nii külalised kui ka peremehed. Üks päevadest oli pühendatud Eestile. Sellel päeval oli päevakava koostatud ja läbi viidud nii, nagu see toimub noorte kotkaste laagrites. Hommikul kerkisid mastidesse kõrvuti Eesti ja Soome lipud. Päeva jooksul tutvustati soomlasi kaardi ja piltide kaudu Eesti maa ja rahvaga, õpetati neile mõningaid eesti rahvalaule

Pildil laagrist osavõtnud partiolasi ja noorkotkaid.

ja näidati vanu eestlaste mängu, milliseid siis hiljem võistluste näol ka läbi viidi.

Ka kohalikud elanikud näitasid oma sõbralikkust ja huvi viru poegade vastu. Nii oli terve esindusrühm, 14 poissi, kolmel korral kohalikkude jõukamate isikute poole külla palutud.

Laagri kestel korraldati ka mitu tutvumiskäiku Kotka linna ja ekskursioon kaunile Langinkoskile.

Eeloleval suvel tulevad Kotka partiopogad vastukülaskäigule Eestisse, osa võttes NK Narva maleva suvilaagrist.

Võtke osa üleriiklikust Noorte Kotkaste fotovõistlusest!

Võistlustöödeks valida ülesvõtteid järgmistelt tegevusaladelt:

1. Noored kotkad pioneertöödel.
2. Noored kotkad kodumaa tundmaõppimisel.
3. Noorte Kotkaste laagri üldvaade.
4. Noored kotkad toitlustamisel.
5. Lõbusad noored kotkad.

Võistluse tingimused on avaldatud „Kotkas“ nr. 5. s. a., lk. 83.

Võistlustööd saata Peastaabile 15. oktoobriks s. a.

hinnangut teha õiglaselt. Olen katsetanud NK Järva malevas juba teist aastat alljärgnevat paremusvõistluse moodust, mis on andnud võrdlemisi õiglasi tulemusi.

Võistlused peetakse järjekindlalt iga aasta ja arvesse võetakse andmed 1. okt.—1. juunini. Peale selle võetakse veel arvesse suvisel tegevusperioodil läbiviidud

tegevus, nagu laagrid, peod, võistlused, matkad jne. Võistlusel hinnatakse rühmad ja pered eraldi. Võistlusest võtavad osa kõik üksused automaatselt. Noori, kes on vanemad kui 16 aastat ja tegutsuvad kotkana /haukana või nende abidena, arvestatakse eraldi, kui neist nooremad juhid. Punkte arvestatakse:

PLUSSPUNKTID.

A. Salga tegevus.

1. Iga üksiku salga liikme koondusest, töötunnist või välisteg. osavõtt 1 punkti

B. Rühma tegevus.

1. Koondusest, töötunnist või välistegevusest osavõtmine 2 „
 2. Rühma või muu ajakirja kaastööd 2—10 „
 3. Ettekannetega esinemine pidulikul koondusel või peol 1—6 „

D. Mitmesugune tegevus.

1. Esinemine korrapidajana väljaspool koondusi 2 „
 2. Referaadid 2—10 „
 3. Ettekanded lõkkel 1—8 „
 4. Noorkotkalikud kollektsoonid 5—20 „
 5. Muud kollektsoonid 3—15 „
 6. Mudelid ja tabelid 3—20 „
 7. Vähemad käsitööd 1—5 „
 8. Suuremad käsitööd 5—20 „

E. Võistlused.

1. Üksuse I koht 3 „
 II „ 2 „
 III „ 1 „
 2. Malevkonna I koht 6 „
 II „ 5 „
 jne.
 VI „ 1 „
 3. Maleva ja väljaspool organisatsiooni I koht 12 „
 II „ 10 „
 jne.
 VI „ 2 „
 4. Üksuse kohaletulek maleva võistlusel I koht 25 „
 II „ 20 „
 jne.
 V „ 5 „
 5. Peastaabi poolt korraldatud võistlustel individuaalselt I koht 20 „
 II „ 18 „
 jne.
 X „ 2 „
 6. Peastaabi poolt korraldatud võistlustel üksustele I koht 100 „
 II „ 95 „
 jne.
 XX „ 5 „

G. Kodumaa tundmine.

1. Ekskursioonid (sõidukil) iga 20 km 1 „
 2. Matkad (jalgsi) iga 5 km 2 „
 3. Matkad (jalgrattail) iga 10 km 1 „
 4. Matkad (suuskadel) iga 10 km 2 „

H. Laagrid.

1. Päev ja öö laagris 5 „

I. Vorm.

1. Täisvormi omamine ühes kõigi tunnismärkidega	20	"
2. Müts	3	"
3. Pluuse	5	"
4. Püksid	5	"
5. Vöö	3	"

J. Katsed.

1. Haukapoeg — pesakotkas	10	"
2. Noorhaugas — kotkapoeg	20	"
3. Noorkotkas	30	"
4. Erikatsed	5—25	"

K. Teenimine.

1. Kodus vanematele abiks olemine (arvestatakse kogu tegevusperiood) 5—30	"
2. Iga teenitud 3 krooni pealt	1
3. Headteod loomadele	4—10
4. „ „ inimestele	4—20
5. Elupäästmisel abiks olemine	10—50
6. Elupäästmine	50—100

L. Kiitus.

1. Suuline	3	"
2. Käskkirjas	5	"

M. Kooliõppetöö.

1. Aasta kokkuvõttes iga tunnistusele märgitud „hea“ annab	5	"
Märkus: arvesse võetakse ainult nende õpilaste „head“, kes järgmisse klassi edasi saavad.		

N. Tunnustusväljendid.

1. Hoolsuspael	10	"
2. Hoolsusmärk	15	"
3. Eeskujuliku noorkotka märk	20	"
4. Teenetekiri	25	"
5. Teenetemärk	50	"
6. Kotkajahi märk	50	"

MIINUSPUNKTID.

A. Mitmesugune tegevus.

1. Hiljumine	1	"
2. Põhjuseta puudumine tegevusest	3	"
3. Vormita iga-aastane organisatsioonis olek (esimene aasta ei kuulu arvestamisele)	10	"
4. Juhil käskude mittetäitmine	5	"
5. Ebasüüdsad väljendused või laim kellegi kohta	5	"
6. Ebasüüdsate kõnekäändude ja sõnade tarvitamine kõnelusel	2	"
7. Korratud rõivastused	3	"
8. Looduserüvetamine	5	"
9. Alkoholitavitamine	10	"
10. Suitsetamine	8	"

B. Karistused.

1. Noomitus suuline	3	"
2. Noomitus käskkirjas	5	"

D. Kooliõppetöö.

1. Aasta kokkuvõttes iga tunnistusele märgitud nõrga eest	10	"
---	----	---

Üldises kokkuvõttes saavad maaüksustes astuvad noorkotkad 30. ja alevi ning alevikkude üksustes asuvad noorkotkad 15-punktilise edu linna üksustes asuvate noorkotkaste ees. Võistlus-komisjonil on õigus omalt poolt mõnele noorkotkale

noorkotkaliku vaimu arvel 1—15 punkti juurde arvestada, mis võimaldab üksikute poiste võrdsete tagajärgede korral ettepoole viia seda, kes omab õige noorkotkaliku vaimu.

Hindamist toimetatakse rühma/pere ja salkade tegevusraamatute, kontrollnimestikkude, võistlusprotokollide, käskkirjade ja vanakotka/vanahauka tõenduste järgi. Peale selle võetakse arvesse instruktori aruanded ja tähelepanekud.

Et paremusvõistlusel edukalt esineda, siis peavad üksused kindlasti tegevusraamatud korras ja järjekindlalt pidama. Korralikult tulevad ka kontrollnimestikud pidada ja katsete sooritamiste kohta vastavad andmed alal hoida. Soovitav on, et vanakotkal või kotkal oleks märkuste leht, kuhu tema märkused teeb oma tähelepanekuist ühe või teise üksuse liikme kohta ja neid hindab vastavalt paremusvõistluse punktide määrustikule. See on mõeldud üksikjuhtude korral. Näiteks saab vanakotkas kuulda, et üks rühma liige nimega Ants Toome on koolist koju minnes leidnud tee äärest väsinud ja haige vanainimese, kes omal jõul polnud võimeline edasi liikuma. Ants Toome läks ja pakkus oma abi ning aitas vanainimest toetades edasi liikuda oma kodukohta. Säärane abiandmine on iga korraliku noorkotka kohustus ja kuulub sellepärast ka hindamisele. Vanakotkas kontrollib, kas need kuuldused vastavad tõele, ja siis teeb vastava märkuse märkuste-lehele järgmiselt:

5. okt. 1936. a. pk. A. Toome aitas haiget vanameest pv. L. 4. +10 punkti, ehk jälle 7. okt. 1936. a. pk. K. Oja ei täitnud kotka käsku pv. A. 4. —5 punkti jne. Vanakotkas teeb selliselt märkmeid kuni

paremusvõistluse kokkuvõtete tegemiseni.

Kokkuvõtete tegemiseks maleva staapvalmistagu vastavad hindamise lehed, millised välja saata üksustele. (Hindamislehe koostamisel saab kasutada näitena NK Järva Malevas tarvitavat hindamislehte, milliseid asjasthuvitatud noorte juhid võivad endale tellida Järva Maleva Staabilt.) Üksuste hindamiskomisjon märgib iga poisi kohta vastavale hindamislehele tema poolt saavutatud punktid iga alajaotuse järgi, üldkokkuvõtet tegemata, ja saadab selle lehe maleva staapi hiljemalt 10. sept. Maleva staabis parima üksuse selgitamiseks arvatakse kõikide üksuse liikmete punktid kokku, lisatakse juurde üksuse kui terviku saavutatud punktid ja jagatakse liikmete üldarvule. Saadud keskmine punktide summa ongi üksuse paremusvõistluse lõpptulemus. Edasi võime selliselt välja arvestada ka paremad malevkonnad, liites malevkondade viisi üksuste keskmised punktide summad ja jagades malevkonna üksuste arvuga. Nii saamegi parima malevkonna kätte.

Võistlusele võiks välja panna järgmised auhinnad: rändauhinnad parimale malevkonnale, rühmale, perele, noorkotkale ja noorhaukale, ning individuaalauhinnad ja diplomid vastavalt maleva staabi äranägemisele.

Käesolev kirjutis tahab olla õhutajaks ja väikeseks näiteks üksustevaheliste paremusvõistluste korraldamiseks, kuid mitte ainukeseks mooduseks.

Telke

on võimalik tellida NK Harju Maleva instr. V. Kulasalu kaudu (aadr. Tallinn, Kaarli 8).

Purjeriided OK — 71 valmistatud telkide hinnad on järgmised:

Täpselt KL mõõtudega telk (kõrgus 1.70 m), nahast augukantidega ja muidu tugevam töö kr. 70.— (puudega kr. 78.—).

Mõõtudega: pikkus 4 m; laius 2,6 m, kõrgus 1,9 m tugev telk kr. 78.— (puudega kr. 88.—).

Kus asub parim rühm?

Kes on parim noorkotkas?

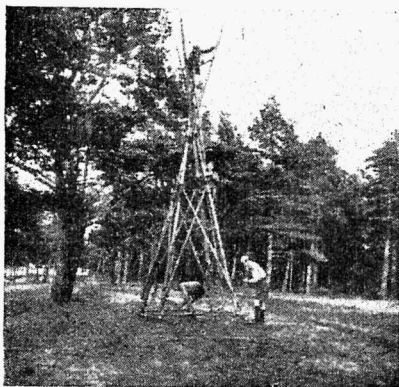
Need kaks küsimust huvitavad meid kõiki — juhte ja noori. Vastuse neile küsimustele saame aga alles aasta lõpupäeviks, nagu see igal aastal on olnud. Enne aga tuleb kõigil, eriti aga juhtidel, teha tublit tööd, sest missugune rühm ei taha olla parim ja kes ei taha olla parim noorkotkas. Meie kõik tahame seda!

Ka sel sügisel on kõik rühmad kutsutud võistlema „Alati Valmis!“ võistluses Härä Riigivanema rändauhinna — suurele Hermese kujule. Võistlus korraldatakse kõigis rühmades kohapeal ja tulemused saadetakse maleva staapide kaudu Peastaapi. Kui need tulemused sellise pika tee ära on käinud, siis saab igaüks võistleja vastuse neile jämedalt trükitud küsimusile.

Võistlust võib korraldada ainult ajavahemikus 10. oktoobrist 10. novembrini. Peale seda aega peetud võistlused ei tule arvesse. Aega ei ole enam palju. Kes veel ei ole alustanud treeninguga, see tehku seda kohe, sest koaletulek nõuab sihikindlat ja pidevat treeningut!

Ei tule arvesse ainult üleriiklikud esikohad, vaid selgitatakse ka, kes on maleva parim rühm ja parim noorkotkas. Need saavad ka vastavad auhinnad ja diplomid. Nii on tublised rühmi ootamas 16 auhinda, sest peale Härä Riigivanema auhinna saab iga maleva parim rühm Peavanema rändauhinna — väikese Hermese kuju. Peale selle võib malev määrata oma äranägemise järgi veel eriauhindu.

Veel kord rõhutan; kõik rühmad võistlema! Sest võistlusel arvestatakse ka malevate paremust, kus iga

Noorte kotkaste pioneertööna valmib vaatetorn.

noorkotkas võib tõsta oma saavutustega oma maleva taset.

Võistlusmäärused avaldati käesoleva aasta „Kotkas“ nr. 4, mistõttu ei ole mõtet hakata siin enam tingimusi kordama, vaid igaüks, nii korraldaja, võistleja kui kohtunik tutvugu nendega põhjalikult, millega välditakse rühmade ebameeldivaid väljalangemisi või punktide vähenemisi. Arusaamatuste korral pöörududa maleva instruktoriga poole.

„Alati Valmis!“ võistlus eeldab üksteise usaldamist, sest ei ole kontrollimas teisi võistlejaid, et protesti tõsta, kui vahekohtunik juhtub midagi kahe silma vahele jätma. Sellepärast ärgu ükski võistleja kasutagu seda usaldust kurjasti, vaid ka selles üleriiklikus pinevas võistluses valitsegu ausa mängu põhimõte nagu teisteski noorkotkaste võistlustes.

Kõigile võistlejaile aga palju õnne ja jõudu, et saavutatud resultaadid üllataks kogu meie suurt noorte kotkaste peret.

A. Allik,
noortemagister.

Valmistuge „Alati valmis!“ võistlusele!

Ettepanek muudatuse tegemiseks lipuheiskamise ja -langetamise korras.

Kotkajuht A. Kepp.

„Kojula“ laagri pealik Tondil kol. Vellerind juhtis nende ridade kirjutaja tähelepanu ühele asjaolule, mis meil tänini on silmapaari vahele jäänud. Nimelt aeglane lipu heiskamine ja langetamine ei võimalda noortele süveneda hünni laulmisesse, sest kõik nende tähelepanu on juhitud lipu tõmbamise protsessile ja laulmine toimub puht-mehaaniliselt. Seepärast tõmmati „Kojula“ laagris lipp kiiresti üles ja alles selle lahtilöömisel alustati hünni laulmisega. Samuti kiiresti lasti õhtul pärast hünni laulmist lipp alla.

Arvan, et meil tuleb tähendatud põhjusel senistes lipuheiskamise ja -langetamise tseremoonias teha vastav muudatus. Nimelt pärast käsklust „Lipule tervituseks valvel!“ või sarvuri signaali tõstavad noored kotkad käe lipu tervituseks ja jälgivad selle kiiret tõusmist ja lehvimälöömist ning alles siis alustavad hünni laulmist.

Lipu langetamisel pärast hünni laulmist hoitakse käed liputervitus-asendis, kuni lipp kiiresti alla tõmmatakse. Siis vastava käskluse või signaali järgi lastakse käed alla.

Võistlusi malevates.

Petseri Malev korraldas esimesed ülemalevalised kergejõustiku võistlused 4. ja 5. sept. s. a. Võistlusest osavõtt kujunes elavaks.

Üksikute alade tagajärgi:

D-klassis:

60 m — P. Ivanov 9,0 sek.; kõrgushüpe — J. Suija 1,20 m; kaugushüpe — J. Suija 3,80 m ja pesapalli kaugusvise — P. Ivanov 51,60 m.

C-klassis:

60 m — A. Helleste 8,4 sek.; kõrgushüpe — A. Helleste 1,40 m; kaugushüpe — A. Helleste 5,34 m ja pesapalli kaugusvise — A. Helleste 51,95 m.

B-klassis:

60 m — V. Pöder 7,9 sek.; kõrgushüpe — V. Pöder 1,45 m; kaugushüpe — V. Pöder 5,47 m; pesapalli kaugusvise — V. Tints 75,45 m; kettaheide — V. Tints 36,80 m ja kuul — V. Tints — 13,06 m.

A-klassis:

100 m — N. Tammik 12,8 sek.; kaugushüpe — R. Saarva 5,37 m; kõrgus — R. Saarva 1,71 m (parem maakonna rekordist, milline on 1,70 m); teivashüpe — N. Tammik 2,85 m; ketas — L. Eisler 34,34 m; kuul — L. Eisler 12,29 m ja oda — O. Linna 42,33 m.

NK Tallinna Malev korraldas 19. ja 20. augustil s. a. Kalevi basseinis. Piritall Maleva ujumise esivõistlused. Osavõt-

jaid oli 30 noore ümber, väike osavõtjate arv oli tingitud noorte eemalolekuga linnast.

Tagajärjed: A-klass 17—20 a.

200 m vabalt I koht pk. Evald Järv, aeg 3,34,8 Kalevi IV r.

200 m rinnuli I koht nk. Lembit Ant, aeg 4,01,5 Põhja mlvk.

100 m selili I koht kp. Ilo Ivari, aeg 2,17,4 Kalev / Vesth.

B-klass 15 ja 16 a.

100 m vabalt I koht kp. Harry Lagus, aeg 1,17,8 Kalev / Vesth.

100 m rinnuli I koht kp. Rudolf Veri, aeg 1,39,8 Põhja / Eskad.

100 m selili I koht kp. Harry Lagus, aeg 1,45,6 Kalev / Vesth.

C-klass 13 ja 14 a.

50 m vabalt I koht pk. Helgas Raun, aeg 43,0 Ida „Tasuja“.

50 m rinnuli I koht pk. Olaf Saaberg, aeg 54,1 Nõmme II r.

50 m selili I koht pk. Bruno Kuik, aeg 0,56,6 Põhja IV r.

Malevkondate vahelises võistluses tuli I Põhja malevkond 60 punktiga, II ja III kohta jagavad Nõmme ja Kalevi malevkonnad.

Rühmade vahelises võistluses tuli I Kalevi / Vestholmi gümn. rühm 32 punktiga, jättes II Põhja / Eskadroni 31 punktiga. III Põhja IV rühm 20 punktiga.

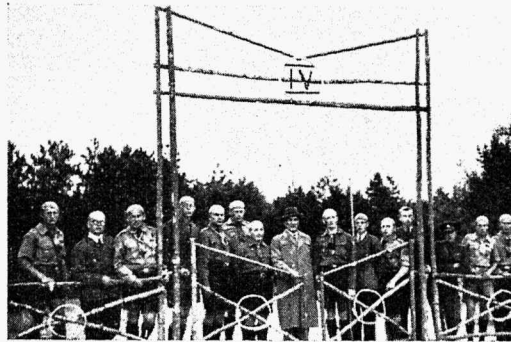
Mälestusi Valgeranna laagrist.

A. Kopp.

Likk-lökk, likk-lökk!... Läbi metsadest ja niitudest, läbi soodest ja kerkivatest kinkudest tormas ähkv ja puhki vedur, taga ühetoonilist laulu laulvad vagunid: likk-lökk, likk-likk-lökk! ja rataste lõgisevas rütmis kumises kõrvus Juhan Aaviku viis: „On tunne, mis tuhandeid ühendab...“ Ei osanud kujutellagi teisiti kui just nii, nagu vagunirattad laulsid. Sundust ei olnud, käsku teps mitte, kuid ometi sõideti ja rühiti ühise peatuspunkti poole — Pärnu Valgeranda. Oli ja on vaid püham kohustus kuskil hinge sügavamas sügavuses, mis kutsus ja kutsub ja kohustab ühtlasi. Ja jälle laulsid vagunirattad: „On tunne, mis tuhandeid ühendab“. Usun, et nii mitmedki istusid samasuguste mõtetega täiskiilutud vaguninurgas, minnes vastu „tundmatule tulevikule“.

Hämardus ja videvik laskus Pärnu raudteejaama ümbrusele, kui rong jõudis pärrale, ragisedes peatus ja meid poetas jaamaesisele perroonile. Seda hääletesuminat ja sagimist, mis siis tekkis! Kuid meile, vormirõivast kandvaile kotkaile ja vanemaile pealikuile, ei antud mahti seda kaua jälgida, vaid lausuti, et lugupeetud härrased, siin näete masinat, kuhu paigutage oma maine varandus ja siis — löödi „mahv“ peale. Seati neljakaupa rivi ja ühtlase sammu kaikudes viidi meid ühe suure maja ette, kus pidi asuma KL Pärnu maleva staap. Siin seati ootavaldi seltsilised kolonni ja siis läks reis taksammus läbi Pärnu tänavate, mis dekoreeritud uudishimutsevaist inimesist, sadamasse, kus ootas meid juba veoauto me varanatukesega, milline nüüd uuesti kätte anti. Mõnikümmend sammu eemal, all mustendava vee piiridel laaditi meid mootorpaati, mis hakkas tudisedes võbisema ja viimaks liikuma, tüürides nina muulide vahelt välja lahele. Kuhu meid viiakse, ei sellest lausunud keegi sõnagi, oli vaid umbmäärane aimus ja kui võõras tundmatul teel ei osanud minagi midagi mõista. „Surm või hukatus“, mõtlesin, „kui hukkun, küll teisedki tulevad kaasa,“ ja rahulikult vaatasin, kuis paat lõikas siledasse lahevette laia vahuse joone, jättes vahukeerdude vahele vilkuse Pärnu ja möödalibisevate purjekate tuled. Ja eemal, seal kuskil kaugetel, kuhu silm videvikus ei ulatunud

seletama, vilkused majakate tuled, tähistades õiget teed ja kutsudes igatsevalt. „Me tuleme!“ saatsin mõttes neile teate, kuid nagu kiuste samal momendil tegi paat muulide vahelt väljudes käänaku paremale ja rühkis vilkuvaist virvatuledest sootu vastassuunda — eemale. Siis uuesti lõi eemal midagi kumendama ja veepiirdele kerkis tume palistus — rand. Sinna meid kohe ei lastud, vaid paat peatus pika ja hõljuva purde kõrval, millel kõndides mul alalõpmata mõlkus mõttes, et kui nüüd mu kohver avaneb, siis on vees kõik mu argipäeva-elu; kui nüüd

Juhtide IV harjutuslaagri staap, keskel laagrivanem J. Marksoo, temast paremal laagriplk. J. Tedersoo.

mu kohver avaneb — ja kramplikult hoidsin paari sõrmega kohvrikaant, mille, mõttest mitte vabanedes, võtsin lõpuks kui mähkmeis lapse sülle. (Hiljem leidsin, et kohvri mõlemad lukud olid suletud — lulkus.) Olime siis nüüd pea-aegu kui päräl, kuid tegelikult alles pooltel teel. Ja ometi lootsin esimest, sest kanda oli raske kohver. „Võtku seda elu ja muidu olemist, kui inimesel on nii palju varandust ja eesmärk nii kauget!“ Ju mõisteti me mõtteid, sest mõni-sada meetrit eemal asuvas talus oli valmis vaadatud puhkease. Siin põõsa varjus, kuigi videvik isegi varjas, naksus leivalõikemasin ja piimanõude juures kolisesid kruusid ja kulbid. Isegi saia ja vorsti anti.

Teine laagriskalk IV harjutuslaagris. Esi-reas keskel salgavanem kj. ltn. R. Uus.

Aegamööda vaikis kõra toidunõude ümber, vaikisid hääled ka laudalakas. Läbi avatud ukse ja selle pragude poetas uneingel enese vargsi sisse ja mässis kõike enese hõlma. Ja väljas — seal kohises merelaht ja puude kroonid painutasid päid salajuttu vestes.

Järgmisel päeval sooritati teekonna viimane osa. Oma kilomeetrit poolteist või kaks tuli tagasi marssida, sealjuures tassi jälle tinarasket kohvrit ja muid atribuute, nii et pealael higimullid. Ega sellest keegi hoolinud, vaid rühiti edasi. Siis lõpuks hakkas liivalagendike tagant ja männimetsa servalt paistma oodatud eesmärk — laagriväljak. Ju siingi oli liikumist ja muidu askeldamist: kohalolijad tulid võõraid uudistama, tuttavad tuttavaid teretama. Saime vaevalt pakid maha panna, hiigi otsalt pühkida ja seismajäänud hingamisaparaadi uuesti käiku seada, kui esimese valuga meid komandeeriti merevee soolasesse kaissu, möödunud öö und silmist ja väsitunud reisu järelmõjusid kehast eemale peletama. Ah, milline värskus asus seejärel ihhu! Kuid ega kaua lastud siin sellest värskusest mõnu tunda, vaid komandati meid poolkaares mändide alla murule maha ja õppepealik n.-mag. K. Liping koos laagrikomandandi n.-mag. V. Hiire ja teiste „vägevate“ saatel asus meie ette pika paberiga, et meie ühist tervikut hakata kohe esimesel päeval ja kokkusaamise ilusal silmapilgul lõhkuma. Tehti korrapärane Paabeli segadus ja kui hiljem ringi vaatasid, siis polnud su ümber muud kui võhivõõrad näod, kes segamisest hoolimata kõnelesid sulaselget ja arusaadavat eesti keelt. Nii oli meie ühist perest saanud neli, kellel omaette kindlaksmääratud administratiivne maa-

ala kõige sinna juurdekuuluvaga. Et „perekonna“-asjus segadusi ei sünniks, ja nad muidu ka segamini ei läheks, selleks ristiti nad nimedega ja varustati nimelaudadega — telgi ette ja kõõgi kõrvale.

Kui nüüd esialgsed sidemed olid korraldatud nii üksikliikmete kui ka „ühiskonna“ vahel, siis läks lahti kibe ülesehitav töö: mõõdeti telkidele asupaiku ja vinnati neid nobedate käte poolt kui seeni mändide alla, mille järel tuli nende möbleerimine, kusjuures pioneeral pealikuist n.-mag. E. Vardja oli kole järeleandmatu. Tee voodi või kolme jalaga, aga tema ei anna neljanda jala jaoks puunotti. (Ega see keelanud hiljem temaga hästi läbi saamast.) Kui lihtne see sisustis ka polnud, oma paar päeva kulus siin hädapärasest kohe ära ja kui õhtul „vinnasid“ väsinud kondid omatehtud välihoodile, siis valdas kogu keha selline rahulolu, et uinusid kui kõige pehmemas madratspõhjaga voodis, et järgmisel hommikul taas sarvesignaali kutsudes ärgata ja asuda jätkama eelmisel päeval poolleijäänud tööd. Kui enne polnud kodus luid-konte väänatud, siis siin peale sarvesignaali järgnenud veerandtunnil tehti su keha nii pehmeks ja painduvaks, et hiljem võinuks tant-sida balletti. Et mehed siiski jääksid tammedena tugevaks, selleks karastas neid võimlemis-veerandtunnile. Järgnev kümblus karges merevees. (Kuid ühte ei parandanud seegi ja järgnevalt lõkkehõhtuil ta esines menuka baleriinina.)

Nii askeldusid kadusid esimesed päevad ja pühapäeva hommikul pidulikus meeolus, hümnihelides ja värskes hommiktuules lõi lipumastis rõõmsalt lehvima sini-must-valge trikoloor, et kuulutada kõigile: NK vanemate juhtide IV harjutuslaager Pärnu Valgerannal on avatud. Samal päeval külastas laagrit ka tohutu palju rahvast, kelle hulgas külalistena viibisid ka kauged võõrad Lätist. Kui veel siia juurde arvata alalised minekud ja tulekud oma pere hulgas, siis jättis see sellise mulje, nagu oluks seal koos terve leegion „tüüvilisi“, kuigi tegelikult arv ulatus viiekümneni.

Et kogu laagriaaja kestusel ei pidutsetud ega pillerkaaritatud, seda tõendasid ehitused pioneerpargis ja teadmiste tagavarand laagrist osavõtnute varasalvis. Ei asjatult olnud laagri tööpäev nii pikk ja komplitseeritud. Seal töötas iga salk omaette, kuid pistsid vahetevahel ka nokad ühisesse toidunõusse. (Järgneb).

MÖTLEMA PANEV MÖTTEAVALDUS.

„Õpetajate Lehes“ 16. juulist s. a. avaldab A. Seppel kirjutises „Suvilaagritest“ alljärgneva tähelepaneku, mida meie noorte kottkaste iga juht südameligi peaks võtma ja tarviliku pääsetee leidma. Kirjutise väljavõte on järgmine:

Laagris tehtav õppetöö jääb laiemale hulgalole nagematuks. Kui ümbruskonna elanikud laagri lõkkeõhtule tulevad, siis võib neil kergesti tekkida mulje, nagu seisakski laagri kogu tegevus lõkkeõhtute ettevalmistuses. Selgitav sõna publikule laagri tööst, tegevusest ja sihtidest mõne juhtivama tegelase poolt lõkkeltele aitaks palju kaasa väärarvamiste kadumisele. Senini on säärane selgitav sõna aga sagedasti puudunud.

Väärarvamisi on palju ja mitmesuguseid. On õige, et mitmedki nägid skautlikkude ja noorkotkaste organisatsioonide tegevuses ja suvilaagrite korraldamises noorsoo militariseerimist. Ekslik on arvata, et see vaade praegugi oleks kadunud. Illustratsioonina väike näide publiku arvamistest. Pealtvaatajana oli minul võimalus jälgida Harju noorkotkaste ja kodutütarde lipupäeva Tallinnas 6. juunil s. a. Juhtusin siis kuulma kahe daami keskustelu, kes mu naabritena jälgisid lipupäeva paraadi.

„Sa Jumal küll, nii noored alles, päris lapsed veel, aga juba muudkui sõjamehed valmis.“

„Jaah, vaata, ohvitserid kõik ees ja...“

„Aga püsse neil ikka veel ei ole.“

„Oh küll need ladudes ootamas on!“

„See teada. Kui ikka mõtelda, lapsed ja...“

Keskustlejad olid päris intelligentse välimusega ja riituse järgi otsustades kuulusid jõukamate hulka. Pole põhjust oletada, et maarahva suurema enamuse arusaamine nende daamide omast oleks praegu palju erinev. Aga selle arvamise muutmiseks on vaja midagi tõhusat ette võtta.

Minulegi paistis see „ohvitseride“ asi veidi imelik. Paljudel rühmadel olid juhiks kaitseliidu ja sõjaväe vormis mehed. Ainult mõnda rühma juhtis noorkotka riituses isik. Arvatavasti oli paraadi paremaks kordaminekuks kasutatud kaitseliidu instruktoreid ja mõni alaline rühmajuht ehk esines kaitseliitlasena kaitseliidu vormis, kuid, nagu näete, peeti neid ohvitserideks. Rivi lõpul sammus trobikond vanemaid tsiviilriituses härrasid, vist kottkad ja vanakotkad, noorte tegelikud juhid. Kindlasti oleks olnud ilusam ja propaganda mõttes palju soovitavam, kui need härrad vastavas noorkotka vormis ise oleksid juhtinud noori lipupäeva paraadil. Kodutütarde read paistsid vormiühtluse tõttu paraadil palju imposantsemaina. Kui arvati, et juhid poleks oma osaga paraadil tulnud küllalt hästi toime, oleks võinud neile anda vajalise eeltreeningu. Kuna tegelik töö ikkagi lasub nende õlgadel, milleks neid siis pidulikel puhkudel asendada teistega ja anda alust publiku väärarvamiste süvendamiseks.

MALEVA INSTRUKTORITE NÕUPIDAMISI JA ÕPPEPÄEVI.

Möödunud suvel toimusid kahel korral malevate instruktorite õppepäevad-nõupidamised. Esimene nõupidamine toimus juhtide IV harjutuslaagris Valgerannas, millest võtsid osa peaaegu kõikide malevate instruktorid. Nõupidamisel arutati peamiselt NK org-i tulevase-aasta töökavaga ja noorkotka vormis tarvilikkude muudatustega seosesolevaid küsimusi.

Malevate instruktorite õppepäevad korraldas Peastaap 23. ja 24. augustil Tallinnas. Ka õppepäevadelgi piirdus töö organisatsioonile tulevase hooaja tegevuskavaga tutvumisega ja lähemate arutlustega, kuidas malevates seda rakendada. Õppepäevadest võtsid osa kõikide malevate instruktorid.

SAAREMAA NOORKOTKAD AITASID KAASA SUURÜRITUSELE.

Käesoleval suvel toimusid Saaremaal mitmed suured sündmused, milledest tähtsamad olid Vabadusristi Vendade päev ja ülesaaremaaline laulupidu. Mõlemale suurüritusele aitasid noorkotkad kaasa.

Vabadusristi Vendade saabumisel Saaremaa pinnale võtsid neid vastu ka Muhu noorkotkad ja kodutütred, kokku üle 100 noore. Hiljem igal pool, kus Vabadussõja sangarite vastuvõtt toimus, olid kohal noorkotkad, et avaldada oma suurimat austust Peavanemale ja tema kaaslastele. Samuti kui mujal olid kohal ka Kuressaare noorkotkad, kellede õlgadel lasub veel Kuressaare linna näitamine ja Vabadusristi Vendade juhtimine vanas ajaloolises piiskopilossis. Viimane ülesanne oli eriti raske, kuna

kitsastes käikudes tuli korraga liikuda 300 mehel. Hoolimata sellest tulid noorkotkad oma ülesandega hästi toime.

Laulupeol oli noorkotkaste käes korrapidamine, mille eeskujuliku läbiviimisega veel kord tõestati, et ollakse juba küllalt suutelised täitma antud kohustusi, nii nagu see on kohane noorkotkaille.

NOORTE KOTKASTE VÖRU MALEVALE JA KODUTÜTARDE VÖRU RINGKONNALE ANNETATI LIPUD.

12. septembril s. a. pühitses Kaitseliidu Võru Malev 20. aastapäeva, millest osa võttis ka 611 noorkotkast ja 603 kodutütart. Sel päeval ühtlasi annetati Noorte Kotkaste ja Kodutütarde Vanematepere poolt Noorte Kotkaste Võru malevale ja Kodutütarde Võru Ringkonnale lipud. Pidustustest võttis osa Kaitseliidu ülem kindral J. Orasmaa, kes andis Vanematepere esimehe P. Erg'i poolt antud lipud üle Noorte Kotkaste maleva abivanemale kol. O. Pajusoo'le ja Kodutütarde Ringkonna vanemale pr. A. Perk'ile. Noorte kotkaste lipu vardasse löödi paljude asutiste ja organisatsioonide poolt tervelt 70 hõbenaela ning umbes sama palju kodutütarde lipuwardasse. Muu seas löid Noorte Kotkaste lipuwardasse naelu ka 41 vallaomavalitsust. Päev õnnestus väga hästi ja Kaitseliidu ülem kindral J. Orasmaa tänas noortejuhte ilusa ja tubli töö eest.

Võru Maleva võistluslaager peeti Ki-

repis, Verijärvel 26.06—30.06. s. a., millest osa võttis 49 vanemat juhti ja 164 noorkotkast, kokku 213 osavõtjat. Laager kujunes väga huvitavaks ja õpetlikuks ning äratas laialdast huvi ka laiemas ulatuses. Nii võttis laagri suurlõkkest osa ligi 1000 külalist. Laagrit külastas ka Peaministri asetäitja Kaarel Eenpalu.

Põlva, Kanepi ja Linnaümbruse malevkonnad korraldasid oma laagrid 2-päevalise kestusega. Öppe-eesmärgil. Nii võttis osa Põlva laagrist 54, Linnaümbruse laagrist 47 ja Kanepi laagrist 29 juhti ja noort.

Elavalt korraldasid laagreid sel suvel ka rühmad. Laagreid korraldas 15 rühma, millest osa võttis 43 vanemat juhti ja 304 noorkotkast. Rühmade laagrid olid ööpäevased, välja arvatud Haanja-Jaanimäe rühma laager 5-päevase kestusega ja Pergola rühma laager 4-päevase kestusega.

Laagrite korraldamist võimaldas eriti asjaolu, et Malev muretsetes kevadel endale 15 uut telki.

Üldse kokkuvõetult oli Võru Malevas laagreid 33 päeva 691 osavõtjaga.

„Kotkas“ nr. 10 ilmub 30. oktoobril s. a. Kaastööd saata toimetusele hiljemalt 15. oktoobriks.

Väljaandja: NK. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol.-ltm. P. Asmus, prof. E. Ein, rektor J. Köpp, koolide inspektor J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kol. A. Traksmaa.

Toimetuse: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid V. Hiir (tegevtoimetaja), R. Lahi, K. Liping, A. Ohaka ja E. Tarn.

Toimetuse-talitus: Tartus, Võidu 10, tuba 16, tel. 17-44.

Tellimishind: aastas kr. 1.50, 6 k. — kr. 0.80, 3 k. — kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti, Ajakiri ilmub 12 korda aastas.